

MAX SCHELER

*Az ember helye
a kozmoszban*

TANULMÁNYOK

OSIRIS KIADÓ
BUDAPEST, 1995

Tartalom

Az ember helye a kozmoszban

Bevezetés: Az ember identitásának problémája korunkban	9
A pszichikai világ felépítése: „érzőerő”, „ösztön” (<i>Instinkt</i>), „asszociatív emlékezet”, „praktikus intelligencia” – és növény, állat, ember	12
Az új elv: a „szellem”. „Világra nyitottság”, öntudat, a szellem tiszta aktualitása. Ember és állat lényegi különbsége	43
Az ideáció aktusa mint sajátosan szellemi aktus. Lényegmegismerés és valóságélmény. Az ember: aki tud nemet mondani	59
A „szublimálás” problémája: a szellem eredendő tehetetlensége és hatalommal való felruházása. Az emberről szóló „klasszikus” és „negatív” tan kritikája. A szublimálás mint világfolyamat	68
A test-lélek egység (Descartes kritikája) és a szellem-élet ontikus ellentéte (az emberről szóló naturalista tanok és Ludwig Klages tanításának kritikája)	87
Ember és világalap. A vallás eredete. A metafizika eredete	106

Fenomenológia és ismeretelmélet

Fenomenológiai beállítódás	118
Fenomenológia és pszichológia	127
„Fenomenológiai vita”	137
Fenomenológiai filozófia és ismeretelmélet	142
1. Az ismeretelmélet határa és feladata	142
2. A megismerés mércéi	149
3. A tudománytan két alapelve	170
4. Apriori és adottságrend	178
Fenomenológia és tudomány	183